

חוק אימוץ ילדים, התשמ"א — 1981 *

1. (א) אימוץ יהיה על ידי צו של בית-משפט, שיינתן לפי בקשת מאמץ.
 (ב) צו אימוץ וכל החלטה אחרת לפי חוק זה יינתנו אם נוכח בית-המשפט שהם לטובת המאומץ.
2. אין אימוץ אלא באדם שלא מלאו לו 18 שנים.
3. אין אימוץ אלא על ידי איש ואשתו יחד; ואולם רשאי בית משפט ליתן צו אימוץ למאמץ יחיד —
 (1) אם בן זוגו הוא הורה המאומץ או אימץ אותו לפני כן;
 (2) אם הורי המאומץ נפטרו והמאמץ הוא מקרובי המאומץ ובלתי נשוי.
4. אין מאמץ אלא מי שגדול מן המאומץ לפחות ב-18 שנים; ואולם למאמץ שבן-זוגו הוא הורה המאומץ או אימץ אותו לפני כן, רשאי בית משפט ליתן צו-אימוץ אף כשאין הבדל זה בגילים.
5. אין מאמץ אלא בן דתו של המאומץ.
6. לא יתן בית משפט צו-אימוץ אלא אם היה המאומץ סמוך על שולחן המאמץ לפחות ששה חדשים לפני מתן הצו; תקופה זו תימנה מן היום שבו ניתנה הודעה לפקיד סעד שהוסמך לענין חוק זה כאמור בסעיף 36 (להלן — פקיד סעד), שהמאמץ קיבל את המאומץ לביתו בכוונה לאמצו.
7. מלאו למאומץ תשע שנים, או שטרם מלאו לו תשע שנים אך הוא מסוגל להבין בדבר, לא יתן בית משפט צו-אימוץ אלא אם נוכח שהמאומץ רוצה שאותו מאמץ יאמצו; אולם רשאי בית המשפט, לאחר ששמע את המאמץ ופקיד סעד, לתת צו אימוץ בלי לגלות את דבר האימוץ למאומץ אם שוכנע שנתקיימו שלוש אלה:
 (1) המאומץ אינו יודע כי המאמץ אינו הורהו;
 (2) כל הסימנים מעידים שהמאומץ רוצה בהמשך הקשר עם המאמץ;
 (3) טובת המאומץ דורשת שלא לגלות לו את דבר האימוץ.
8. (א) לא יתן בית משפט צו-אימוץ אלא אם נוכח שהורי המאומץ הסכימו שהילד יאומץ או שהוא הוכרז כבר-אימוץ לפי סעיף 13.
 (ב) אין צורך שההורים ידעו מי המאמץ.
 (ג) הסכמת הורה שהוא קטין אינה טעונה הסכמת נציגו.
9. הביע הורה של המאומץ את הסכמתו לאימוץ באחת הדרכים ובנוסף שנקבעו לכך בתקנות, רשאי בית משפט לקבל זאת כהוכחה להסכמתו.
10. לפי בקשת הורה רשאי בית משפט לפסול הסכמתו שניתנה לפני לידת המאומץ או שהושגה באמצעים פסולים, ורשאי הוא, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להרשות להורה לחזור בו מהסכמתו כל עוד לא ניתן צו האימוץ.

* נתקבל בכנסת ביום ט"ו באייר התשמ"א (20 במאי 1981); הצעת החוק ודבריו הסבר פורסמו בה"ח 1533, התשמ"א, עמ' 336.

11. בבוא בית המשפט ליתן צו אימוץ לגבי מאומץ שהוריו נפטרו, יתחשב בדעתם של הוריי הוריי של המאומץ.

12. (א) לא יימסר ילד למי שהסכים לקבלו לביתו בכוונה לאמצו, אלא באמצעות פקיד סעד; הוראה זו לא תחול על מסירה למאמץ שהוא בן זוגו של הורה המאומץ.
(ב) פקיד סעד לא ימסור ילד כאמור בסעיף קטן (א) אלא אם הסכימו הוריי לאימוצו או שבית משפט הכריז שהילד בר-אימוץ.

(ג) ראה פקיד סעד שהמקרה אינו סובל דיחוי והנסיבות מחייבות זאת, רשאי הוא, אף ללא הסכמת ההורים או הכרזה שהילד בר-אימוץ, לקבוע את מקום הימצאו או למסרו למי שהסכים לקבלו בביתו בכוונה לאמצו; פעולה לפי סעיף זה טעונה אישור בית המשפט תוך 14 ימים מיום עשייתה; אישור כאמור יכול שיינתן על פי צד אחד בלבד.

13. באין הסכמת הורה, רשאי בית משפט, לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה או נציגו, להכריז על ילד כבר-אימוץ, אם נוכח כי נתקיים אחד מאלה:

- (1) אין אפשרות סבירה לזהות את ההורה, למצאו או לברר דעתו;
- (2) ההורה הוא אבי הילד אך לא היה נשוי לאמו ולא הכיר בילד כילדו, או אם הכיר בו — הילד אינו גר עמו והוא סירב ללא סיבה סבירה, לקבלו לבית מגוריו;
- (3) ההורה מת או הוכרז פסול דין או שאפוטרופסותו על הילד בשללה ממנו;
- (4) ההורה הפקיר את הילד או נמנע, ללא סיבה סבירה, מלקיים במשך ששה חדשים רצופים קשר אישי אחר;
- (5) ההורה נמנע, ללא סיבה סבירה, מלקיים במשך ששה חדשים רצופים את חובותיו כלפי הילד, כולם או עיקרם;
- (6) הילד היה מוחזק מחוץ לבית הורהו במשך ששה חדשים שתחילתם בטרם מלאו לו שש שנים וההורה סירב, ללא הצדקה, לקבלו לביתו;
- (7) ההורה אינו מסוגל לדאוג לילדו כראוי בשל הנתנהגותו או מצבו, ואין סיכוי שהנתנהגותו או מצבו ישתנו בעתיד הנראה לעין על אף עזרה כלכלית וטיפולית סבירה כמקובל ברשויות הסעד לשיקומו;
- (8) הסירוב לתת את ההסכמה בא ממניע בלתי מוסרי או למטרה בלתי חוקית.

14. היה למאומץ או להורהו אפוטרופוס, לא יכריז בית משפט על ילד כבר-אימוץ אלא לאחר שנתן לאפוטרופוס הזדמנות נאותה להשמיע טענותיו ולהביא ראיותיו.

15. (א) הורה שנתן הסכמתו לאימוץ ילדו או שבית משפט הכריז על הילד כבר-אימוץ, ולא נתמנה לילד אפוטרופוס — זכויותיו, חובותיו וסמכויותיו של ההורה כלפי הילד יהיו נתונות, עד להחלטה אחרת של בית המשפט, לפקיד סעד אשר פקיד סעד ראשי קבע לכך, כאילו נתמנה פקיד הסעד לאפוטרופוס לילד במקום אותו הורה.
(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם כלפי ילד שפקיד סעד פעל לגביו כאמור בסעיף 12(ג).

16. האימוץ יוצר בין המאמץ לבין המאומץ אותן החובות והזכויות הקיימות בין הורים ובין ילדיהם, ומקנה למאמץ ביחס למאומץ אותן הסמכויות הנתונות להורים ביהם

לילדיהם; הוא מפסיק את החובות והזכויות שבין המאומץ לבין הוריו ושאר קרוביו והסמכויות הנתונות להם ביחס אליו; ואולם —

- (1) רשאי בית משפט לצמצם בצו האימוץ את התוצאות האמורות;
- (2) האימוץ אינו פוגע בדיני איסור והיתר לעניני נישואין וגירושין;
- (3) הוראות סעיף זה אינן באות לגרוע מהוראות סעיף 16 לחוק הירושה, התשכ"ה—1965.¹

תחילת תקפו
של האימוץ

17. תוצאות האימוץ חלות מיום מתן צו האימוץ, אם לא קבע בית המשפט בצו האימוץ שתוצאותיו, כולן או מקצתן, יחולו מיום אחר.

צו ביניים

18. (א) הוגשה בקשת אימוץ ונוכח בית המשפט שנתמלאו התנאים האמורים בסעיפים 2 עד 5, 7 עד 11, 13 ו-14, רשאי הוא, בצו ביניים, להעמיד את המאומץ ברשות המאמץ עד להחלטה בבקשת האימוץ, אך לא יותר מלשנתיים; החליט בית המשפט לעשות כן, יקבע בצו הביניים את החובות והזכויות שבין המאמץ לבין המאומץ ואת סמכויות המאמץ ביחס למאומץ לתקופה זו.

(ב) צו לפי סעיף זה ניתן לשינוי ולביטול בידי בית המשפט בכל עת, בתנאים ובתוצאות שיקבע בית המשפט.

ביטול צו
אימוץ

19. רשאי בית משפט לבטל צו אימוץ על סמך נסיבות שלא היו ידועות או לא היו קיימות בשעת מתן הצו, אם נוכח שמן הראוי לעשות כן ושטובת המאומץ מחייבת זאת; הוראות סעיף זה אינן באות לגרוע מסמכות בית המשפט לבטל צויו לפי כל דין אחר.

תוצאות הביטול

20. מן היום שנקבע לכך בצו הביטול מנתק ביטולו של צו אימוץ את החובות והזכויות שבין המאמץ לבין המאומץ ואת סמכויות המאמץ ביחס למאומץ ומחזיר את החובות והזכויות שבין המאומץ לבין הוריו ושאר קרוביו ואת סמכויותיהם ביחס אליו; ואולם רשאי בית המשפט, בצו הביטול, להורות הוראה אחרת, אם דרך כלל ואם לענין זכות, חובה או סמכות פלוגית, ולצוות מה ייעשה במאומץ לאחר ביטול האימוץ.

סודיות הדיון

21. (א) דיון לפי חוק זה יהיה בדלתיים סגורות וזולת אם ראה בית המשפט לקיימו בפומבי; אולם רשאי בית המשפט להרשות לאדם או לסוגי בני אדם להיות נוכחים בשעת הדיון, כולו או מקצתו.

(ב) מקום שבית המשפט מבקש לשמוע את המאומץ, רשאי הוא שלא להרשות נוכחותו של בעל דין בעת השמיעה.

תסקיר מקיד סעד

22. לא יתן בית משפט צו לפי חוק זה אלא לאחר שקיבל תסקיר בכתב מאת מקיד סעד, והוראות סעיפים 3 עד 6 לחוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו—1955,² יחולו בשינויים המחוייבים לפי הענין.

אפוטרופוס
לצורך הדיון

23. רשאי בית משפט, בכל עת ואף אם לא נתבקש לכך, למנות למאומץ אפוטרופוס לצורך הדיון לפי חוק זה.

1 ס"ח התשכ"ה, עמ' 63.

2 ס"ח התשט"ו, עמ' 126.

24. (א) מקום שההורה פסול דין או געדר, רשאי בית המשפט להזמין את האפוטרופוס הכללי לדיון לפי חוק זה.

(ב) בדיון לפי סעיף 13 ובערעור עליו, רשאי בית המשפט למנות עורך־דין להורה שאינו מיוצג על ידי עורך־דין; נתמנה עורך־דין כאמור, יחולו על המדינה שכר הטרחה וההוצאות שלו ושל העדים.

25. נוכח בית המשפט שהדבר יהיה לטובת המאומץ, רשאי הוא, בנסיבות מיוחדות ומטעמים שיציין בהחלטתו, לסטות מסייגים אלה:

סמכות לסטות
מסייגים

- (1) גיל המאומץ לפי סעיף 2;
- (2) פטירת הורי המאומץ וקרבת המאמץ לפי סעיף 3(2);
- (3) הבדל גיל לפי סעיף 4;
- (4) אורך תקופת המבחן לפי סעיף 6.

26. (א) בית המשפט המוסמך לענין חוק זה הוא בית המשפט המחוזי.
(ב) לבית משפט הדין לפי חוק זה יהיו נתונות גם הסמכויות של בית משפט לנוער לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך—1960.³

בית המשפט
המוסמך

27. (א) על אף האמור בסעיף 26 מוסמך לענין חוק זה גם בית דין דתי, והוא כשנתקיימו שתי אלה:

בית דין מוסמך

- (1) ההורים או המאמצים, לפי הענין, הסכימו בכתב לסמכות שיפוטו של אותו בית דין; על הסכמת ההורים לענין סעיף זה יחולו הוראות סעיף 9 בשינויים המחוייבים לפי הענין;
- (2) המאומץ הסכים בכתב לסמכות שיפוטו של אותו בית דין, ואם לא היה המאומץ מסוגל להבין בדבר, או היתה למטה מגיל 9 — הסכים לכך היועץ המשפטי לממשלה.

(ב) בית דין דתי הדין לפי סעיף זה, יחולו עליו הוראות סעיפים 1 עד 25, 28 ו־39, וכל מקום בהם שמדובר בו בבית משפט יראו כאילו מדובר בו בבית דין דתי.

28. בית משפט ישראלי מוסמך לענין חוק זה כשהמאמץ הוא תושב ישראל.

שיפוט מבחינה
בינ־לאומית

29. כל צו־אימוץ, לרבות צו שסעיף 31 חל עליו, וכל ביטול של צו־אימוץ יירשמו בפנקס שינוהל בידי רשם שימנה לכך שר המשפטים; פרטי הרישום וצורתו ייקבעו בתקנות.

פנקס אימוצים

30. (א) פנקס האימוצים לא יהיה פתוח לעיון, ואולם רשאי לעיין בו —

עיון בפנקס

- (1) היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו;
- (2) רושם נישואין או מי שהוא הסמיך לכך, כשהעיון דרוש למילוי תפקידו הרשמי;
- (3) פקיד סעד ראשי.

3 ס"ח התש"ך, עמ' 52.

(ב) לפי בקשת מאומץ שמלאו לו 18 שנים, רשאי פקיד סעד להתיר לו לעיין בפנקס ברישום המתייחס אליו; סירב פקיד הסעד לבקשה, רשאי בית המשפט להתיר את העיון לאחר קבלת תסקיר מפקיד הסעד.

צווי אימוץ
קודמים

31. מי שאומץ לפי צו של בית משפט או בית דין דתי לפני תחילתו של חוק זה, רואים אותו כאילו אומץ לפי חוק זה.

איסור תמורה

32. המציע או נותן, או מבקש או מקבל, תמורה בכסף או בשווה כסף בעד אימוץ או בעד תיווך לאימוץ, שלא ברשות בית משפט, דינו — מאסר שלוש שנים.

איסור מסירה

33. המוסר או מקבל ילד למטרת אימוץ שלא באמצעות פקיד סעד או שלא על פי צו בית משפט לפי חוק זה, דינו — מאסר שנה.

איסור גילוי

34. (א) המגלה שלא כדיון, בלי רשות בית משפט, שמם של מאמץ או של מאומץ או של הורה, כולל שמם של אלה שביחס אליהם הוגשה בקשה לפי חוק זה לבית המשפט, או דבר אחר העשוי להביא לזיהויים, או תכנם של מסמכים שהוגשו לבית המשפט לצורך דיון לפי חוק זה, דינו — מאסר ששה חדשים; סעיף זה אינו בא לגרוע מהוראות סעיף 40 לחוק בתי המשפט, התשי"ז—1957.⁴

(ב) סעיף זה לא יחול על מאמץ ומאומץ לענין האימוץ שהם צדדים לו.

פרשנות

35. חיקוק ומסמך שמדובר בהם בילדו של אדם — ילד שאומץ במשמע; מסמך שמדובר בו בהורה של אדם — מאמצו במשמע; והוא כשאינו כוונה אחרת מפורשת או משתמעת; סעיף זה לא יחול אלא על חיקוק ומסמך שניתנו אחרי כ"ו באב התש"ך (19 באוגוסט 1960).

ביצוע, תקנות
ומינוי פקידי סעד

36. (א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה, להתקין תקנות לביצועו, לרבות תקנות להבטחת סודיותם של עניני אימוץ.

(ב) מבין פקידי הסעד כמשמעותם בחוק שירותי הסעד, התשי"ח—1958⁵, יסמך שר העבודה והרווחה. לענין חוק זה פקיד סעד ראשי ופקידי סעד אשר יפעלו לפי הנחיותיו של פקיד סעד ראשי, בדרך כלל או לענין מסויים.

ביטול

37. חוק אימוץ ילדים, התש"ך—1960⁶ — בטל.

תיקון חוק
הכשרות המשפטיות
והאפוטרופסות

38. בסעיף 13 לחוק הכשרות המשפטיות והאפוטרופסות, התשכ"ב—1962⁷, בסעיף קטן (ג), בסופו יבוא "או של אדם שהקטין היה סמוך על שלחנו, מתוך כוונה לאמצו, בשנה שקדמה להגשת הבקשה להמרת הדת, ובתנאי שבית המשפט שוכנע כי ההמרה דרושה לשם אימוצו של הקטין בידי אותו אדם לפי חוק אימוץ ילדים, התשמ"א—1981".

4 ס"ח התשי"ז, עמ' 148.

5 ס"ח התשי"ח, עמ' 103.

6 ס"ח התש"ך, עמ' 96.

7 ס"ח התשכ"ב, עמ' 120.

39. מי שנתמלאו לגביו התנאים לאימוץ ובקשה בענינו תלויה ועומדת בבית משפט ערב פרסומו של חוק זה, רשאי בית המשפט לתת צו או אכרזה אף בסטיה מהוראותיו.

משה נסים
שר המשפטים

מנחם בגין
ראש הממשלה

יצחק נבון
נשיא המדינה

תיקון טעויות *

(לפי סעיף 10א(ב) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח—1948)

1. בסעיף 8 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א—1981¹ (להלן — החוק), בהגדרת "מכירה מיוחדת", במקום "חלקי" יבוא "חלקו".
2. בסעיף 31(ב) לחוק, במקום "והנתבע" יבוא "והתובע".

משה נסים
שר המשפטים

יצחק ברמן
יושב ראש הכנסת

* נתקבל בכנסת ביום ט"ז באייר התשמ"א (20 במאי 1981).
1 ס"ח 1023, התשמ"א, עמ' 248.

תיקוני טעויות דפוס

(לפי סעיף 10ב לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח—1948)

- בסעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א—1981¹ —
- (1) ברישה, אחרי "צרכן", הפסיק יימחק ;
 - (2) בפסקה (3), במקום "והספקה" יבוא "ההספקה".

1 ס"ח 1023, התשמ"א, עמ' 248.

בסעיף 2 לזווג שירות בתי הסוהר (נכים ונספים), התשמ"א—1981¹, לפני "בשירות בתי הסוהר" יבוא "בשירות".

1 ס"ח התשמ"א, עמ' 165.

בסעיף 41 לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א—1981¹, סעיף קטן (ג) — יימחק.

1 ס"ח התשמ"א, עמ' 208.